

História Rádu baziliánov sv. Jozafáta

Pri príležitosti 400. výročia obnovenia Rádu baziliánov, ktoré si počas tohto roka pripomíname, sa 15. marca 2017 konala na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove medzinárodná vedecká konferencia, ktorej názov bol „*História Rádu baziliánov sv. Jozafáta*.“ Konferenciu otvoril Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., dekan Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove. Okrem toho na začiatku konferencie odznali aj pozdravné slová od Mons. ThDr. Jána Babjaka SJ, PhD., prešovského gréckokatolíckeho arcibiskupa a metropolitu Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, a tiež od P. Metoda Bilančíka OSBM, protoihumena baziliánov na Slovensku.

Vedeckosť tohto podujatia potvrdili aj príspevky šestnástich prednášajúcich zo Slovenska a zahraničia. Prvým prednášateľom bol doc. Volodimir Fenič, PhD. z Užhorodskej národnej univerzity v Užhorode, názov jeho príspevku bol „*Koriatovičiana*“ – ako vytvorený mýtus o pôvode baziliánskeho kláštora na Černečej hore v Mukačeve.“ Druhým prednášateľom, tak tiež z Ukrajiny, bol p. Pavlo Krečun, OSBM, ktorého príspevok mal názov „*Vilniuske obdobie sv. Jozafáta Kunceviča OSBM*.“ Tretí v poradí vystúpil Dr. Vasiľ Parasjuk, OSBM (kláštor baziliánov v poľskom Vengoževe) s príspevkom „*Metropolita Josif Veliamin Rutskij OSBM: jeho služba Cirkvi a baziliánskemu rádu*.“ Ďalšou prednášateľkou bola dr hab. Beata Lorens, prof. UR z Rzesowskej univerzity v Rzesowe v Poľsku, názov jej príspevku bol „*Intelektuálna formácia baziliánov v 18. storočí na príklade provincie Ochrany Panny Márie*.“ Inštitút História a Wydział Socjologiczno-Historyczny tej istej univerzity zastupoval prof. dr hab. Stanisław Nabywaniec, s príspevkom „*Baziliáni v Przemyskej eparchii v „haličskom období*.“ Šiestym prednášateľom bol Dr. Volodimir Moroz, PhD. z ukrajinského Termopiľu, názov jeho príspevku bol „*Soľ zeme: Únijná identita a Rád sv. Bazila Veľkého na Zakarpatí*.“ Ďalším prednášajúcim na tejto konferencii bol doc. Viktor Kičera, PhD. z Užhorodu, ktorý vystúpil s príspevkom „*Sociálna doktrína cirkvi a jej realizácia rehoľami baziliánov a sestier služobníc v Česko-slovensku (1918 – 1939)*.“

Po diskusnom bloku a krátkej prestávke pokračovala konferencie ôsmou prednáškou ThLic. Igora Harasyima, OSBM z Poľska, s názvom „*Vzťahy hlavného vedenia baziliánskeho rádu v Ríme s baziliánmi na Ukrajine a Poľsku na základe denníka Isidora Patryla*.“ Ďalším prednášajúcim bol prof. dr hab. Igor Hałagida z Gdaňskej univerzity v Poľsku, ktorý predniesol príspevok s názvom „*Úloha varšavského kláštora baziliánov v medzivojnovom období a v rokoch druhej svetovej vojny do roku 1944*.“ Baziliánov z Ukrajiny zastupoval aj p. Volodimir Marceljuk, OSBM, ktorého príspevok mal názov „*Represie a odpor – údel baziliánskej provincie Najsvätejšieho Spasiteľa v ZSSR*.“ Na konferencii vystúpil aj prednášajúci z Maďarskej republiky – Dr. Terdik Szilveszter, PhD., ktorého témou príspevku bola „*Architektúra baziliánskych chrámov*.“

Prednášajúcich zo Slovenska zastupoval ThDr. Marek Durlák, ktorý prezentoval svoj príspevok s názvom „*Mníšstvo očami Jána Zlatoústeho*.“ Na domovskej pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty vystúpili aj jej traja členovia. Dekan fakulty Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD. predniesol svoj príspevok na tému „*Blahoslavený biskup P. P. Gojdič OSBM – verný nasledovník svätého Bazila Veľkého*.“ Ako ďalší v poradí vystúpil doc. PhDr. Jaroslav Coranič, PhD., vedúci Katedry historických vied, ktorá túto konferenciu usporiadala. Na záver konferencie odznala prednáška doc. ThDr. Marcela Mojzeša, PhD. s názvom „*Panenstvo srdca podľa sýrskych otcov v súvislosti so slávením Nepoškvrneného počatia Presvätej Bohorodičky*.“

Prednášajúcim na tejto konferencii sa podarilo predstaviť históriu a formovanie Rádu baziliánov najmä v strednej Európe. Jednotlivé príspevky budú súčasťou pripravovaného vedeckého zborníka, ktorý veríme, že svojim obsahom zaujme čitateľov.

Mgr. Jana Lukáčová, Mgr. Et Bc. Marianna Kocáková